

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.

Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte țări străine pe an 10 cor.

Un număr singuratic 10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Administrația Nr. 817.

Telefon Nr. 29.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserate după învoială.

Manuscripte nu se înapoiază.

Vrem o credință.

Excelența Sa Mitropolitul din Sibiu în cuvântarea de deschidere a congresului național-bisericesc din anul trecut a atins o chestie, asupra căreia nu se poate îndeajuns reveni: chestia frecventării bisericii din partea intelectualilor noștri. Biserica noastră în vechime, când era prigonită și subjugată, era singura cetățue a neamului, avea puterea magică de a întări și adăposti pe fericii noștri părinți, cari o cercetau cu evlavie, se împărtășiau cu sfintele taine, se alipiau de ea cu atita pietate, încât nici cele mai crâncene prigoniri nu-i puteau înstrăina. Cita deosebire între atunci și acum! Atunci prigoniri crâncene asupra bisericii și asupra credincioșilor ei, astăzi libertate și autonomie; atunci alipire strânsă de biserică, astăzi indiferentism și nepăsare; atunci cercetare regulată și împărtășire cu sfintele taine, astăzi o întrelăsare păcătoasă ce slăbește simțul religios, slăbind prin aceasta însași biserica străbună!

Și ce-i cauza? Slăbirea simțului religios? „Să nu ne tot plîngem, D-lor, zice Exc. Sa Mitropolitul Mețianu, de slăbirea simțului religios, aruncînd vina pe alți, ci să recunoaștem, că cea mai mare cauză a acelei slăbirii este însași slăbirea cercetării bisericii din partea fruntașilor și intelectualilor noștri, o cauză, care numai prin o cît mai regulată cercetare a bisericii se poate ușor înlătura. Căci văzînd publicul nostru și pe

fruntași și intelectuali săi, cercetînd mai regulat biserica, se va însufleti și el tot mai mult, întărindu-se astfel tot mai mult simțul religios în credincioși noștri, ear prin aceasta și biserica străbună. Dacă însă nu vom urma așa, atunci va slăbi tot mai mult simțul religios, și prin el și biserica, și nu știu atunci ce s'ar mai alege de noi. Cercetarea bisericii e de mare folos, nu numai pentru a lua parte la serviciile divine și a ne ruga la D-zeu, dar și pentru a lua totătea învățăturii mari și folositoare din adîncă filozofie, ce se cuprinde în cărțile noastre bisericești. Să luăm exemplul dela popoare culte, cum sînt Germani, Englezi și alți, cari țin cu tărie la biserica lor...“

Ne bucurăm, că dintr'un loc atît de competent vedem odată relevîndu-se chestia. Căci, dacă un biet preot dela un tîrg se tîngue, că credincioși săi cu pantalonii nici-odată nu-l învrednicesc de a-i cerceta biserica, cuvintele lui pot fi bagatelizate, ba persiflate chiar; dar cînd unul dintre căpeteniile bisericii românești, în plin congres, vine și spune în fața celor adunați acolo: D-lor, ceiace faceți, nu mai merge, întoarceți-vă la deprinderile strămoșești! atunci trebuie să ne punem pe gînduri și să medităm asupra lucrului. Să vedem, pe scurt, cari sînt motivele ce reclamă o mai riguroasă conștiință în chestia frecventării bisericii și cari sînt împrejurările, cari înfluentează nefavorabil în această direcție pe „inteligenta“ noastră.

Pentru ce să umblăm la biserica? Înainte de toate, pentru că așa sună porunca biseri-

cească. Până sîntem membri ai unci societăți, avem să respectăm regulile — statutele ei. Cît de simțitori sînt oameni întru împlinirea formelor convenționale; nici aceia nu-i place nimăruia, să apară neglijent întru împlinirea datorințelor legate de postul său, chiar dacă se fac atari neglijențe, se fac pe ascuns, nu ostentativ, în fața tuturor: numai întru împlinirea celei mai mari datorințe, datorinței către Dumnezeu, poate fi oricine pe față neglijent, ba se poate chiar fâli că nimeni nu-l judecă nu-l condamnă!

A doa, trebuie să umblăm la biserică, pentru că aceasta e o cerință a sufletului omesc. Orcît de materialistă să fie lumea de azi, totuși nu este om, care să nu creadă în ființa cea mai înaltă, în Dumnezeu. Pentru aceea foarte cuminte e zicala filozofului păgîn Seneca, în care se zice: „mîntesc, ceice zic, că ei nu recunosc existența lui Dumnezeu; că și dacă îi-o zic în față, totuși noaptea și cînd sînt singuri, se îndoiesc“... Și abstrăgînd dela credința expresă în toate dogmele creștinești, care la mulți poate lipsește — cutoatecă nici dogmele nu sînt a se neglija, ci sînt a se cunoaște și ține, cum studiem d. ex. ca să-i putem ține regulile, „Sănătatea“ — totuși nimeni nu va putea tăgădui, că singura explicare a vieții, singura înălțare sufletească la un ideal suprem, i-o dă religia! Unde ai însă prilej a lăpăda toată grija pămîntească, a te avînta sufletește la regiuni mai înalte, dacă nu în biserică. Acolo auzînd și cîntînd „mărire Ție celuice ne-ai arătat nouă lumină“, „bine

FOILETON.

Ce a auzit sfîntul Macarie dela înger?

Acest minunat sfînt, prea cuviosul Macarie, în vremile cînd s'au fost aflat el la Sihăstrie, mergînd într-o zi pe o cărare prin pustietate, eacă în urma lui vine un înger în chip călugăresc, și dacă se apropie îngerul de sfîntul Macarie, îi păru că e un călugăr de pustietate, și-i zise sfîntul Macarie:

— Dumnezeu să te erte fiul meu. Decî mai merseră împreună puțintel pe un drum, ear sfîntul zise către înger:

— Minune, frate, de tinerețele tale și de frumsețele tale, și mă gîndesc în gîndul meu, că nu este cu puțință la suflet de om; ci te jur pe numele lui Dumnezeu să-mi spuî drept ce ești tu? Ear îngerul îndată făcînd metanie către sfîntul Macarie, zise:

— Blagoslovește, părinte sfînte, că eu sînt îngerul lui Dumnezeu, și am venit să-ți spun cîte le poțestî și nu le ști și nu le cunoști. Pentru aceea întrebă-mă să-ți spun ce-ți este voe.

Atunci sfîntul căzu și se închină către înger și zise:

— Mulțumesc Dumnezeului meu că mi-a trimis îndreptător să mă îndrepteze care nu le știam și le poțtiam să le afiu.

Atunci răspunse îngerul și zise sfîntului Macarie: Spune-mi, părinte, ce voești și ce poțestî a afla?

Atunci zise sfîntul Macarie: Spune-mi sfînte îngere, în ceialaltă lume fără de sfîrșit, oameni cei morți se cunosc ei uni pe alți?

Și zise îngerul: Ascultă, părinte sfînte, după-cum vezi întru această lume că oameni de cu seară dorm, ear dacă se face dimineața se întîmpină unul cu altul, și-și dau bună ziua și vorbesc amîndoi, într'acest chip este și ceialaltă lume; unul ca altul se cunosc și se veselesc, și pe ceice nu ia-u mai văzut niciodată, acolo pe aceia îi cunoaște; precum un om într'un tîrg vede boeri mari sau săraci și întrebă care este acesta, dacă întrebă, îi află și-i știe și pe cari nu i-a mai aflat nici nu i-a văzut niciodată; — într'u acest chip și acolo este! Adevărat însă, sfînte părinte, că numai pentru drepti e așa, ear pentru păcătoși nici nu se văd, nici nu se cunosc, nici nu se aud unul pe altul!

Atunci sfîntul Macarie zise: Spune-mi și aceasta, sfînte îngere, dacă iese sufletul din trup, ce se face și pomenirile pentru ce le fac oameni?

Zise îngerul: Ascultă părinte sfînte, pentru morți cînd se desparte sufletul de trup, atunci îl iau îngerii și a treia zi îl duc la cer ca să-l închine Dumnezeului nostru Hristos. Ear dela pămînt până la cer sînt cete de diavoli cari se cheamă vameși; și sed întru întîmpinarea sufletului acei necurați și se arată catastihurile, cari sînt păcatele oamenilor scrise de dînsi, și le arată îngerilor și zic așa a furat, sau a precurvit, sau a făcut alte păcate, toate le spune îngerului! Ear dacă nu va fi făcut vreun bine acel om, aduc și

îngerii catastihurile lor și le arată diavolilor; ci de va fi făcut acel om milostenie ori de va fi făcut liturghii, ori de se va fi rugat lui Dumnezeu cu lacrimi, ear le spun îngerii de față și stau de se pricece îngerii cu diavoli; și de va fi făcut mai multe bunătăți decît răutăți, acel suflet îl iau îngerii și-l suie la altă scară și acolo se află alți vameși mai mari, cari s'însesc cu dinții lor și le dă o mare groază și se silesc să ia acel suflet dela înger, ear sufletul de frică și de groază mare, merge de se ascunde în sinul îngerului; și acolo se face socoteală mare amestecătură multă, cum vor putea îngerii să-l scoată. Ear după ce se mîntuește de acolo, merge la a treilea scară și acolo se găesc mai mari vameși și mai sălbatici, decî acolo se face mai mare gilceavă și sfadă, că îl vor lua îngerii sau diavoli? Dacă se mîntuește de acolo, îl duc la a patrulea scară, după aceea îl suie la poarta cerului și acolo este la poartă a șaptea scară, unde stau vameși păcatelor cu femeii, și cine are putere, părinte sfînte, să-ți spue sfada și groaza aceia ce fac aceluî suflet acești spurcați de diavoli? Și dacă au putere asupra lui pentru păcatele lui, îl întorc vicleni de diavoli și-l duc pe subț pămînt în loc întunecat și în pedeapsă mare și vaî de acel suflet! Ear de se va întimpla acel suflet să fie curat, îl iau îngerii cu mare bucurie și veselie și-l suie în cer și vin întru întîmpinarea lui sfînti îngerii și cu veselie îl sărută și îl duc cu mare veselie până la scaunul cerului și îl închină Domnului Hristos, și atunci vede lăcașurile sfînte ale mucenicilor și sfîntilor oșteni, și cele nouă cete de îngerii pe

cuvîntează suflete al meu meu pe Domnul", „veniți să ne închinăm" ș. c. l., veți simți în sufletul tău o dulceață, o nespusă fericire și mîngăere, după care cutotul renoit vei merge acasă pentru o nouă muncă amară de 6 zile.

Care o fi cauza, că la noi oameni nu sînt dedați a frecvența biserica în Dumineci și sîrbători? Înainte de toate cred că creșterea e vina fiindcă nu s'au deprins cu bucuria și dulceața ce o oferă cercetarea regulată a s-tei biserici; dacă au umblat ca școlari la biserică, au umblat numai de „musai", nu din simț sau din vr'un îndemn launtric. Nu s'au deprins cu cîntările bisericesti, cu răsfoirea cărților din strană. Altă cauză e, că biserica noastră în cele mai multe locuri nu oferă aceia, ce ar fi să îndestuliască așteptările intelectualilor! Se cîntă miserabil, nu se predică, nu se observă curățenia, ordinea în biserică: ce mai vreți? De aci apoi lipsa tragerii de inimă a intelectualilor către biserică; de aici datina, că d. ex. cancelariile advocaților în Dumineci și sîrbători pînă la amează sînt indesate, ear bisericele goale.

Fraților preoți! A lucra ca să înlăturăm pedeca ce stă în calea cercetării bisericii, e datoria noastră. A mijloci ținerea de predică regulate în toate bisericile noastre, cum și a vorbi despre alte agende pastorale, e misiunea noastră.

Domnilor profesori, advocați, medici, ingineri, etc! Una dintre cele mai primejdioase morburii, de care suferă omenirea de azi, e: apatia! Aceasta e în mare parte și cauza lipsei de interes în cele bisericesti! O însușire ca aceasta e menită a contribui, nu la întărirea, ci la descompunerea individului și a națiunii! Neamurile de viață sînt pline de vigoare, de tărie, al cărei izvor e: credința. Poetul nostru Goga a rămas uimit, aflînd în hall-a prietenului său din Scoția sf. Scriptură și a strigat: voi aveți credință! Și venind acasă, a dat diviza în dreapta și în stînga: *vrem o credință!*

Dr. Nicolae Brînzeu.

cară îi aude cîntînd și vede lumina soarelui celui mare.

Ear întrebă sfîntul Macarie: dar pomenile pentru ce le faci omeni?

Și îngerul zise: precum ți-am spus înainte, că a treia zi merge de se închină sufletul lui Dumnezeu, deci pomenile sînt înloc de pocloane înaintea lui Dumnezeu; apoi ear iau îngerii sufletul și-l arată pe unde au umblat pe pămînt în toată viața lui, și ce au făcut și în ce loc au furat sau a păcătuit sau a făcut vreo asuprire; toate relele ce a făcut întru această lume i-le arată îngerul: și ear îi arată cîte bunătăți a făcut sau milostenie, sau liturghii, sau a postit și cu metanii și cu lacrimi s'a rugat lui Dumnezeu. Cîte răutăți și bunătăți a făcut, toate i-le arată pînă a noua zi, apoi merge ear la închinare. Pentru-aceia dau de-și fac liturghii și fac pomene întru aducere aminte Domnului nostru Hristos pentru acel suflet cînd îl va primi. Și după ce se închină și a noua zi, ear îl iau îngerii pe suflet și îl duc în lume și-l arată raiul și sinul lui Avraam, lăcașurile și odihna drepților, ear sufletul dacă vede toate aceste lăcașuri minunate, se roagă să-l lase să lăcuiască acolo unde lăcuiesc drepți, ci dacă e păcătos, îngerii îl iau și-l duc în iad, unde se muncesc păcătoși. Și-i mai arată părăul cel de foc și tot tartarul și toate pedepscile cîte sînt de se pedepsesc păcătoși, că cu mare pedeapsă să pedepsesc ei. Atunci îl așază și șade pînă la ziua învierii; atunci va învia și trupul de-și va lua plata după faptele lui.

Atunci sfîntul Macarie oftă și lăcrămă zicînd:

Moartea unui moșneag de 124 ani.

În ziua cînd creștinătatea sîrbătoria al 1912-lea an dela nașterea Mintuitorului, s'a stîns în Capitala Romîniei venerabilul Gheorghe Solomon, în vîrstă de 124 ani.

124 ani!... Cît de neînsemnată pare o astfel de viață lungă față de eternitatea timpului și, totuși, ce complex de evenimente nu poate fi legat de viața aceluia, care a avut rarul prilej să străbată un asemenea lung șir de ani!

Născut la 1788, în comuna Perșori Dolj, într-o vreme cînd țările române gemeau încă sub jugul dominațiunii fanariote, Gheorghe Solomon a putut să asiste la multe evenimente importante, desfășurate în cadrul a trei veacuri.

Dacă, poate din considerațiunii lezede de înțeleș, el nu a putut urmări efectele marelui revoluțiunii franceze care i-a pecetluit anul nașterii, sau să-și fixeze privirea asupra epocii plină de tranziție a istoriei mondiale dela sfîrșitul secolului al 18-lea și începutul celui de al 19-lea; un lucru totuși este sigur: nefasta domnie fanariotă dela 1821, revoluția dela 1848, precum și celelalte evenimente de seamă din țară, trebuie să fi avut o puternică repercursiune asupra firei sale de Romîn. Într'adevăr, cîte emoții nu o fi avut, cînd vicisitudinile vieții i-au procurat prilejul să-și apropie adesea suferințele sale proprii de acelea ale neamului din care face parte. Să te naști într-o vreme, cînd frînele țării tale sînt conduse de scursorile Fanarului; să treci întreaga filieră a grelelor încercări, la cari au fost supuse țările românești pînăcînd, împreună cu frați dintr'un singe, să poți juca „Hora Unirei"; să întîmpini cu strigăte de „ura!" pe Suveranul reîntors victorios dela Războiul Independenței și, înfine, să ai prilejul fericit de a aplauda cu frenezie clipa, în care Primul Rege al Romîniei își pune pe frunte coroana de oțel, — eată scene din viață, pe cari nu oricine poate să le trăiască!

La 1806, Gheorghe Solomon, de teamă să nu fie prins cu arcanul și luat în armată, fuge în Moldova și se stabilește în comuna Beteș delîngă Buhuși. Cunosînd „ceaslovul" și „psaltirea", lucru rar pe atunci, ajuns repede „pircălabul" (primarul) comunei. Familia Lecuștilor, tare și mare în tot județul Bacău, apreciînd meritele lui Solomon, îl numește „camărașul Ocnelor" (directorul general al sabelor Statului). În cele din urmă, ocupă locul de „ispravnic" (prefect) de Bacău, făcînd în acel ținut, pentru întăiaoră în întreaga țară, șosele sistematice; dar izbucnind intrîgile, sub domnia lui Mihăiță Sturdza, în anul 1835, se retrage la pensie, primînd lunar 150 lei vechi. Această pensie a continuat s'o încaseze peste 60 ani, cînd venind la putere d. Dimitrie Sturdza și părăindu-i-se acestuia durata pensiei prea lungă, a luat dispoziții ca ea să fie

Vai de ziua aceia, ce s'au născut acel păcătos, mai bine să nu s'a născut!

Ear sfîntul înger zise: Adevărat, sfînte părinte, pentru păcătoși, ear pentru drepți ferice de ei!

Răspunse sfîntul Macarie zicînd: Rogu-mă sfînte îngere, spune-mi și aceasta: are vreo milă păcătosul?

Răspunse îngerul și zise: Ba părinte, nici munca păcătoșilor n'are sfîrșit, că de ar lua cineva din mare cîteun grăunț de năsip pentru o mie de ani, așa va trăi de mult împărăția drepților, ca miile de ani pe fiecare fir din năsipul mării! Și munca păcătoșilor tot așa.

Și ear zise sfîntul Macarie: Sfînte îngere, spune-mi și aceasta: care sfînt este mai milos spre oameni ca să se roage păcătoși de oameni la dînsul și el să se roage la Dumnezeu pentru dînși?

Răspunse îngerul și zise: Toți sfînti sînt milostivi spre oameni, dar oameni fără minte grăiesc multe cu minie pe sfînti; ear sfînti îngerii sînt foarte milostivi spre oameni și iubesc spăsania oamenilor, și sînt miș de cete. Înaintea Domnului Hristos este Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu de se roagă ziua și noaptea pentru norodul omenesc, ci oameni clevetesc multe spre Dumnezeu și spre sfînti, pentruaceia și Dumnezeu și sfînti îngerii i-au urit pe dînși.

(„I. Cr.")

F. Pamfilie.

pur și simplu suprimată din statele ministerului de finanțe. Mai firziu a fost reinscris cu pensia de 10 lei lunar.

Gheorghe Solomon s'a însurat la vîrsta de 53 ani cu d-na Ana Palladi din Bacău și care avea atunci numai 16 ani. Nepotrivirea aceasta de vîrstă nu i-a împeditat să trăiască în perfectă armonie peste 63 ani și să aibă 7 copii.

Conformîndu-se obiceiului pămîntului, Gh. Solomon s'a ocupat în răsîmpuri cu profesia de inginer hotarnic, medic veterinar, avocat și, din-cînd-cînd, fiind numit judecător de pace, împărția dreptate la oameni.

Familia Solomon, dela care dețin aceste amănunte, ne asigură, că bătrînul de douăori a pierdut vederea, dar și-a recăpătat-o; ear în ultimul timp, păru-i albit de greutatea anilor începuse să-și recăștige culoarea neagră din tinerețe. Cine se poate împotrivi naturii?

Și acum, întins pe atafalc, Gheorghe Solomon dormia somnul de veci. Buzele sale învinețite, îngînau par'că cuvintele profetului Ieremia: „Și acum, Doamne, sloboade pe robul tău..."

N. Doljanu.

CORESPONDENȚĂ.

Bozovici, 27 Ianuar 1913.

În ziua de Sf. Ion comuna noastră a avut parte de o memorabilă sîrbătoare, preotul nostru Ion Brînzei sîrbîndu-și jubileul de 25 de ani. Nimbul sîrbării a fost ridicat prin distincția cu briu roșu ce a acordat-o sfinției sale Prea S. S. Dr. Miron Cristea cu această ocazie. Actul s'a petrecut cu mare solemnitate, începînd din seara zilei Sîntului Ion, cînd chorul românesc și cel nemțesc din localitate au intonat ocazionalele. În numele comunei bisericesti a adus felicitări d. Dr. Vladone, președintele comitetului parohial, în numele reuniunilor de pompieri d. Teofil Oszreczky, director de bancă, deși nu Romîn, totuși într-o plăcută exprimare românească.

În ziua Sf. Ion s'a celebrat oficial actul jubileului în biserică din localitate, slujba dumnezeiască servindu-se prin părintele Nicolae Bihoi, asistat de doi preoți Suciu din Moceris și Balea din Sint-Mihaiu, ginerile jubilarului. Părintele Bihoi între uralele mulțimei asistente, citind diploma de distincțiune a Prea S. S. Episcopului Miron Cristea, a predat jubilarului briul roșu.

Corporațiunile din localitate, comitetul parohial și epitropia — aceste două au dăruit jubilarului o cruce împodobită cu un admirabil mozaic și o cirpe pe care au săpat o inscripție — felicitînd pe cel sîrbătorit. La orele 2 d. a. a avut loc o masă la care au luat parte cam 150 persoane. S'a toastat pentru Majestatea Sa din partea jubilarului, pentru Pr. S. Sa Episcopul Miron Cristea, din partea părintelui Bihoi, pentru jubilar din partea protopretorelui Argelaș, a primarului Csernik și a părintelui Suciu pentru jubilar; pentru mama jubilarului a vorbit d. Filip Iahn. Președintele comitetului parohial, d. S. Vladone citește apoi telegramele și scrisorile de felicitare.

Harniculul preot Ion Brînzei, sîrbătorit așa de frumos în urma meritelor culesse în un sfert de veac, îi dorim încă mulți ani aceiași dreaptă păstorire.

Bozoviceanul.

IGIENĂ.

Leac efîn la dureri.

Căldura e un leac bun pentru multe dureri. Earna cînd simțim dureri prin picioare, apropiem cît se poate de mult piciorul cu durere de căldura sobei, și durerea se va mai potoli. De ne doare maseaua, punem o cirpă pe falcă și lipim obrazul de sobă (dacă e de călăh). Pe partea dureroasă mai putem pune și comprese (cirpe muiate în apă) cît se poate de calde. Avînd dureri de cap sau de masele, punem picioarele într'un ciubar și turnăm peste ele apă, dince-ince mai ferbinte, pînă preste pulpule picioarelor. De multor și cele mai mari dureri se liniștesc cu mijlocul acesta.

Mierea ca leac pentru răni.

Mierea înînsă pe o pînză curată e bună de pus pe rane mai mici provenite din tăieturi, zgărieturi sau înțepături de insecte.

ECONOMIE.

Băncile comerciale și cooperative.

Din multe părți apar nedumeriri în privința activității amândurora. Susținători băncilor cooperative, aduc împotriva băncilor comerciale învinuirea, că acestea vor primejdi existența celor cooperative. Susținători băncilor comerciale răspund că acestea sînt niște puternice procuratoare de credit.

Și uni și alți au dreptate.

Atunci mă veți întreba ce-i de făcut?

Lucru simplu detot, vom căuta să facem între ele legături reciproce, legături ca între un frate mai mare și unul mai mic. Fiecare să acorde celeilalte sprijinul moral și material.

Creditul este mijlocul cel mai prețios și cel mai puternic.

Not știm cît de greoi și de rar e astăzi creditul la sate. Cine nu știe că dacă vre-un sătean ia împrumut pe poliță dela vre-o bancă comercială, pelingă dobîndă, mai dă girantului din sat zile de clacă, secere, arătură etc., apoi directorului sau lichidatorului citeun dar ca să-l aibă în vedere. A aflat cel care vrea să se împrumute, că pănăce nu face vr'un dar, nu capătă bani dela bancă, așa s'a introdus obiceiul — rău bine înțeles — dar cine nu se ține de el poate să peardă, nefăcîndu-i-se împrumutul.

Prin băncile cooperative dela sate, n'ar mai putea fi vorba de astfel de mituirii, căci la ele totul se întemeiază pe cunoașterea omului și pe solidaritate. Greutate deci la ecredarea de împrumuturi n'ar putea fi, nici din cauza formalităților, ce trebuie să fie cît mai simple.

Am avut timpuri cînd agricultura a fost bîntuită de crize și am văzut earășî înaintevreme cum propășirea agricolă era paralizată din lipsă de bani, ear mici plugari răsufînd din greu sub povara cămătăriei. Aceasta a fost și este pricina, care a îndemnat pe luminați conducători ai poporului nostru să studieze chestia băncilor și a creditului și să-i dea dezlegarea cea mai bună la noi, un popor de neștiutori de carte, adecă înființarea de bănci comerciale.

Fiindcă însă poporul nostru astăzi se luminează tot mai mult, fiindcă agricultura ia și la noi un avînt dince-ince tot mai mare, fiindcă pelingă toate acestea, iuțea în acordarea de împrumuturi ciștigă o însemnătate tot mai mare, deaceia e neapărat delipsă să înființăm cît mai repede bănci cooperative la sate, dînd poporului nostru putința să se bucure de credit ieftin, încuviințat repede și pe un termen mai lung. În chipul acesta scapă săteni să-și mai vindă bucatele de cu earna.

Dar fiindcă băncile cooperative nu pot avea capitaluri mari, deaceia va trebui să le vie în ajutor băncile comerciale. Băncile comerciale, vor fi hrănitorele cu bani ale băncilor cooperative, ear acestea, clienți sinceri și de treabă ale celor dintăi. În chipul acesta și unele și altele se vor putea înmulți fără să se stînjeniască unele pe altele, ba dimpotrivă, sprijinindu-se reciproc.

Deci înmulțirea băncilor cooperative, ar trebui să-l bucure pe fiecare Român, ear existența celor comerciale n'ar trebui să mai fie văzută cu ochi căi, căci cucit vor fi mai multe bănci, cuatît va fi creditul mai ieftin, spiritul cămătăresc va periculedesăvîrșire și după urma acestor binefaceri, cine va trage mai multe foloase, decit tocmai agricultura, industria și comerțul nostru, astfel că starea economică generală va propăși puternic înainte și tot înainte.

Deci să dăm drum liber dezvoltării și băncilor comerciale și celor cooperative, dar numai pe baze solide, fiindcă și unele și altele au un cîmp destul de întins de activitate, pot lucra fără pedecă în direcțiile lor deosebite.

Traian V. Țăranu.

Apel către toate băncile.

Onorată Direcțiune,

Credem că cunoașteți activitatea ce o desfășură „Asociațiunea” pentru înaintarea culturală și economică a poporului nostru. Știți desigur și aceia, că mijloacele materiale ce stau la dispoziția însoțirii noastre culturale, sînt așa de neînsemnate, încît numai cu mari greutateți își poate îndeplini misiunea.

Datoria tuturor cărturarilor și tuturor institutelor noastre financiare e, să vină în ajutorul „Asociațiunii”, înscriindu-se printre membri ei și lucrînd în cadrele ei pentru luminarea poporului.

Trebuie să constatăm cu multă părere de rău, că o parte a cărturarimii noastre și a băncilor nu-și împlinește această datorie față de neam.

Deaceia ne permitem să facem un nou apel către toți Români de inimă și inzeștrați cu conștiința națională, să binevoiască a intra în șirul membrilor „Asociațiunii”.

Inspecial rugăm on. Direcțiune să înscrie banca ce o conduce, fie ca membru pe viață (cu taxa de 200 Cor.), fie ca membru fondator (cu taxa de 400 Cor.) al „Asociațiunii” și să îndemne pe toți funcționarii să se înscrie, fie ca membri ordiuari (cu taxa de 10 Cor. anual), fie ca membri ajutători (cu taxa de 2 Cor. pe an).

Membri fondatori, pe viață și ordiuari ai „Asociațiunii” primesc gratuit revista „Transilvania”, ear membri ajutători primesc zece broșuri și un Calendar din „Biblioteca populară a Asociațiunii”.

De mai mulți ani s'a înființat la Asociațiune un fond cultural al băncilor, cu scopul de a sprijini propaganda economică a „Asociațiunii”.

Acest fond, însă, a fost uitat de băncile noastre, așa că nu arată niciun spor.

Vă rugăm, deci, să binevoiți a vota în fiecare an, din cvota filantropică a băncii D-Voastre o parte pentru fondul cultural al băncilor, administrat de „Asociațiune”. Dacă toate băncile noastre îl vor alimenta regulat, în fiecare an, acest fond va da un nou avînt, nu numai „Asociațiunii”, ci, ingenere, înaintării noastre culturale.

În nădejdea, că nu veți da uitării instituțiunea noastră, îndeplinindu-vă astfel o datorie națională, Vă rugăm să primiți încredințarea deosebitei stime, ce vă păstrăm.

Sibiu, 5 Ianuar 1913.

Andrei Barseanu m. p.,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

CRONICA.

Noul episcop al Lugojului P. S. Sa Dr. Valeriu T. Frentiu va fi instalat în eparhia Sa Duminecă la 9 Februar c. n.

În ședința sa de Sîmbătă direcțiunea „Insoțirii țaranilor pentru asigurarea vitelor” d'aici a luat laudabila hotărîre de a se pune pe lucru îndatăce criza monetară va îngădui încassarea mai cu nădejde a restanțelor dela membri ei acționari.

Simpaticul candidat de preot Ion Mioc, absolvent al facultății teologice din Bndapesta, originar din Mercina, s'a logodit cu d-soara Valeria Popa, fiica țaranului fruntaș Simeon Popa din Ticvaniul-mare, directorul băncii „Plugarul” din Cacova. Multe felicitări!

Sediul medicului pentru noul cerc Jupanî va fi: Orșova.

Dr. Alexandru de Mocsonyi, al doilea fiu al mult regretatului Eugeniu de Mocsonyi, a fost numit atașat diplomatic la legațiunea austro-ungară din Belgrad.

Un Iladian se plînge că învățători lor nu-și recunosc datoria de a se înscrie și dinși ca membri ai „Astrei” apărîtinători la noua agentură, ce s'a înființat cu atîta însuflețire în frunțașă Iladie.

Pentru flota mare română au dăruit cite 100,000 lei, d-nul Ggrigorie Cantacuzino, cel mai avut boer al României, banca națională din București și banca craioveană. Un mare proprietar a dăruit armatei o baterie de artilerie complet ajustată.

„Solia satelor” dela C'ij vestește lumii românești că „stăpinirea își are gata planul episcopiei gr.-or. maghiare, care conțea la 90.000 Români de legea gr.-or.” După Haidudorogh — Szentes...

Proectele privitoare la ameliorarea salariului învățătorilor vor fi luate în desbatere de comisia de instrucțiune a parlamentului în decursul săptămîinei acesteia, fiind referent deputatul dietal Dr. I. Siegescu.

Harnicul învățător Simeon Veveriță din Ciclova-rom. își va serba cununia cu d-soara Florentina Maleta la 9 Februar st. n. 1913 în biserica ort. rom. din Sălcița. Sincere felicitări!

Până acum recordul de iuțea a fost finit de locotenentul Bier; Vinerea trecută însă l-a întrecut aviatorul italian Flavio Rosso. Pe aerodromul dela Vizzola s'a înălțat cu un monoplan, ducînd cu sine și un pasajer. Într'o oră și 26 $\frac{1}{2}$ minute a făcut o cale de două sute chilometri. Bier făcuse calea aceasta în două ore și 24 minute.

Tinerimea rom. din Sasca-mont. are onoare a vă invita la producțiunea teatrală care se va aranja Duminecă în 2 Februar st. n. 1913, în localul otelului „Victor Kokesch” din localitate. Inceputul la orele 8 seara. Prețul de intrare: loc I. 1-60 cor., loc II. 1 cor., loc de stat 60 fil. Comitetul aranjator. Venitul curat e destinat pentru biserica gr. or. rom. din localitate. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se cvitează pe cale ziaristică. Programa: I. „Împletește, despletește”, comedie într'un act de Theocar Alexi. Persoanele: Omul: d-nul I. Rață; Femeia: d-nul I. Petru Totiș; Fata: d-soara Mariș Petru. II. „Pălăria Ceasornicarului”, comedie într'un act de Mdm Emile de Girardin. Persoanele: Cornel Arginteanu: d-nul C. Daneș; Stefania, nevasta lui: d-soara Mariș Petru; Iancu Arginteanu: d-nul I. Stolojanu; Ana, camerieră: d-soara Melania Daneș; Ilie, servitor: d-nul I. Petru Totiș; Un ceasornicar: d-nul C. Orlescu; Un portar: d-nul P. Nicola. III. Joc.

Bancnotele à 10 cor. forma I, purtînd data de 31 Marte 1900, încetează a mai circula cu 28 Februar 1913. Atragem atențiunea intelectualilor noștri dela sate asupra termenului de mai sus, spre a-l face cunoscut poporului nostru.

Tinărul aviator elvețian Bider a izbutit să treacă cu aeroplanul peste munți uriuși ce despart Franța de Spania. Vineri dimineața la orele 7 și 10 minute s'a ridicat pe un aparat Bleriot în Pau. Mașina avînd un motor de 70 cai putere, ducea 180 litri benzină și 50 litri uleu. Trecerea s'a făcut peste strîmtoarea Aspe. La orele 12 și 40 minute după a meazăzi, sfîrșindu-i-se benzina, aviatorul s'a coborît la Quadellajara, la o distanță de 70 chilometri de Madrid. Zborul s'a făcut la o înălțime de 3500 metri. Bider s'a urcat către seară de nou în aeroplan și a sosit norocos la Madrid.

Mulțumită publică. Reuniunea de cîntări și citire din lam a aranjat în seara Anului nou un concert împreunat cu teatru în favorul Seminarului din Caransebeș. Rezultatul atît moral cît și material a fost mulțumitor. Venitul curat de 40 cor. s'a trimis la locul destinat. Mulțumim și pe această cale onoratului public participant, îndeosebi domnilor cari au binevoit a suprasolvi. lam. la 8 Ianuar 1913. Stefan Draghici, președinte. Gheorghe Gaspar, dirigent.

Poșta Redacțiunii.

L. R. Alibunar. Se pot vinde și subt prețul regular.

Bibliografie.

Gabriel Compayré „Pestalozzi și Educația elementară” Biblioteca pentru toți 768-769.

Una din broșurile cari ar putea interesa cercul didactic de orice grad, fără îndoială e și „Că traducere în românește a D-lui T. Popovici.

Autorul a scris această carte pentru a contribui la omagiile de recunoștință și admirație datorite celebrului autor al romanului „Leonard și Gertruda”, neobositului învățător și neîntrecutului revelator al dezvoltării naturii copilărești. Acest fapt desigur l-a condus pe autor a ne prezenta în o broșură, deși mică dar interesantă, un tablou complet aproape de peripețiile multiple ale vieții, carierei și operile pedagogului și metodicianului Pestalozzi. Influența considerabilă în întreaga Europă centrală și care a fost prezisă de Pestalozzi, cum și critica numeroaselor scrieri, fac broșura să prezinte mai mult interes. Prețul 60 bani.

A se cere la librăria editoare Leon Alcalay București.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

„Luceafărul”

instituit de economii și credit ca societate pe acții în Versecz.

CONVOCARE.

Domni acționari ai institutului de economii și credit „LUCEAFĂRUL” sînt invitați la a

XVIII-a adunare generală ordinară

pe ziua de 24 Februar 1913 st. n. la 11 ore a. m. în casa proprie (Piața Francisc Iosif 212).

Obiectele:

1. Deschiderea adunării, constatarea membrilor prezenți și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1912.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Pertractarea bilanțului pro 1912 și distribuirea profitului net. Absolutoriu direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea direcțiunii pe periodul de 5 ani.
6. Crearea unui fond de penziuni pentru funcționari și servitori institutului și în legătură cu aceasta votarea statutelor fondului de penziune.

Din ședința direcțiunii ținută în Versecz la 27 Ianuar 1913.

Direcțiunea.

ACTIVA **Contul Bilanț cu 31 Decembre 1912.** PASIVA

Cassa în număr	92527	77	Capital social	600000	—
Portfoliul cambial	2616325	27	Fond de rezervă	253247	—
Imprumuturi hipotecare:			Fond de rezervă disponibil	25000	—
a) pe obligațiuni simple	1017206	14	Fond pentru amortizarea edificiului	20000	—
b) replătibile în anuități	925169	22	Fond pentru amortizarea imobiliarului	5000	—
Realități	132000	—	Fond de binefaceri	43	73
Efecte	381735	—	Depunerii spre fructificare	2310925	26
Debitori în Cont-Curent	128413	42	Creditori în Cont-Curent	238058	40
Diverse conturi debitoare	87354	93	Imprumuturi hipotecare cedate	983614	09
Credite pe obligațiuni cu cavenți	68623	85	Reescompt	848456	64
Mobiliar	13237	85	Dividende neridicate	1344	—
Depozite	395539	44	Deponenți	397539	44
Cauțiuni	2000	—	Diverse conturi creditoare	17936	10
			Poziții tranzitoare	56050	—
			Profit curat	102918	23
	5860132	89		5860132	89

DEBIT **Contul Profit și Perderi.** CREDIT

Interese:			Interese:		
pentru depunerii spre fructificare	103987	15	dela cambii de bancă	208820	80
„ împrumut în Cont-Curent	16613	26	„ împrumuturi hipotecare	148016	98
„ reescompt	63008	25	„ credite pe obligațiuni cu cavenți	4227	89
„ împrumuturi hipotecare	51756	83	„ credite de Cont-Curent	8368	63
Spese:			„ efecte	18450	82
salare	26569	89	Chirie	8380	—
banii de cvartir	4400	—	Proviziuni și diverse venite	12180	82
chirie	3650	—			
marce de prezență	1694	20			
competință de timbru	67	32			
spese de cancelarie	9946	03			
Contribuție:					
erarială și comunală	10910	05			
10% după interesele de depunerii	10398	73			
Descrieri:					
din efecte	2526	—			
Profit curat	102918	23			
	408445	94		408445	82

Director executiv:

Dr. Petru Zepeniag m. p.

Versecz, la 31 Decembre 1912.

Pentru contabilitate:

Valeriu Cârje m. p.

Traian Oprea m. p.

Dr. Ludovic Méhes m. p.

Ion M. Roșiu m. p.

Ioan Pepa m. p.

Avram Corcea m. p.

Dr. Iuliu Tămășel m. p.

Antoniu Popoviciu m. p.

Pavel Corcea m. p.

Adam Barbu m. p.

Subsemnatul comitet examinînd conturile prezente le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele institutului.

Versecz, la 27 Ianuar 1913.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Mihaï Gropșian m. p.

Bartolomei Panciovan m. p.

Ioanichie Neagoe m. p.

Dr. Aureliu Novac m. p.

Iuliu Iorgoviciu m. p.

Ioan Perian m. p.

Dr. Titus Malaiu m. p. președinte.

„Illadia-na“ societate pe acții în Illadia.

Convocare.

Domnii acționari ai casei de păstrare „ILLADIA-NA“ societate pe acții în Illadia sunt invitați la a

VI-a adunare generală ordinară

care se va ține **Vineri la 14 Februar st. n. 1913 la 10 ore a. m.**

OBIECTELE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
2. Stabilirea bilanțului, împărțirea profitului net și darea absolutului.
3. Staverirea marcelor de prezenție.
4. Alegerea a 6 membri în direcțiune pe 3 ani.
5. Alegerea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Illadia, la 24 Ianuar 1913.

Direcțiunea.

ACTIVA			Contul Bilanț pro 1912. — Mérleg-számla 1912. évre.			PASIVA		
Cassa — Kézpénz	5424	29	Capital de acții — Részvénytőke	25000	—			
Cambii — Váltók	114741	—	Fond de rezervă — Tartalék alap	8333	49			
Cambii hipotecare — Jelzálogilag biztos. váltók	15153	—	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	87579	45			
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog-kölcsönök	13539	—	Reescompt — Visszleszámitolás	22243	—			
Hârtii de valoare — Értékpapírok	1260	—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	14	—			
Conto-curent — Folyó számla	188	31	Interese tranzitorii — Átmeneti kamatok	2577	05			
Mobiliar — Butorzat	252	54	Profit net — Tiszta nyereség	4811	15			
	150558	14		150558	14			

IEȘITE			Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla.			INTRATE		
Interese la depuneri — Betétek utáni kamatok	4778	90	Interese dela cambii — Váltó-kamatok	10909	54			
Interese la reescompt — Visszleszámitolási kamat	1997	99	Interese dela credite hipotecare — Jelzálog					
10% dare după depuneri — 10% betéti kamat adó	477	89	kölcsön-kamatok	990	65			
Dare de stat și comunală — Állami és közs. adó	1099	96	Interese restante și proviziuni — Késedelmi					
Competințe de timbru — Bélyeg illeték	47	34	kamat és jutalékok	2899	91			
Salare — Fizetések	1000	—						
Marce de prezență — Jelenléti díjak	152	—						
Chirie — Házbér	100	—						
Amortizare de mobiliar — Butorzat leírása	28	06						
Diverse spese de cancelarie — Különf. üzl. költ.	306	81						
Profit net — Tiszta nyereség	4811	15						
	14800	10		14800	10			

Illadia, la 31 Decembre 1912.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Iosif Ania m. p. Stefan Moisa m. p. Petru Ania m. p. Ion Radulea m. p. Ion Lazăr m. p. Petru Ivan m. p. Ion Ania m. p., casier.
Subsemnatul comitet de supraveghiere am examenat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine. — Alólirott felügyelőbizottság jelen számlákat megvizsgálta és teljes rendben találta.

Inspecțiunea: — A felügyelő-bizottság:

Dragu Ania m. p.

Iacob Murgu m. p.

Pau Simeon m. p.

Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului net:

10% fondului de rezervă	Cor.	481.12
9% dividendă	"	2250.—
10% tantiemă direcțiunii	"	208.—
5% tantiemă comitetului de supraveghiere	"	104.—
La dispoziția direcțiunii	"	50.—
Restul ca supradotare fondului de rezervă	"	1718.03
	Suma Cor.	4811.15

Apoteca la „Sf. Gheorghe“

Strada principală (vis-à-vis de R. Goldstein)

Cassa de păstrare Carașană (Krassói takarékpénztár).

Invitare

la a

33-a adunare generală

a Casei de păstrare Carașană, care va avea loc la 9 Februar 1913 a. m. la 10¹/₂ în localul propriu din Lugoj.

Ordinea de zi :

1. Designarea duor acționari pentru autentificarea protocolului.
2. Raportul direcțiunii și al comisiei de supraveghiere asupra anului de afaceri expirat. Prezintarea bilanțului. Votarea absoluturului.

Lugoj, în 18 Ianuar 1913.

4. Modificarea §-ilor 34 și 46 din statute.
5. Penzie pe viața întreagă a văduvei Iuliana Ianculescu.
6. Alegerea a patru membri în direcțiune pe trei ani.

Direcțiunea Casei de păstrare Carașană.

Contul Bilanț.

ACTIVA

PASIVA

	K.	f		K.	f
Cassa	165321	20	Capital acționar	4000000	—
Cambii	11873109	93	Fond de rezervă*)	925.162	—
Imprumuturi ipotecare	5089901	09	Fond de dividende	70.000	—
Efecte publice de stat și interese pendente	3927750	12	Fondul diferențelor de bursă	35.000	—
Debitori în cont curent cu acoperire	474.850	15	Fondul pentru scăderea prețului caselor inst.	33.000	—
Angajament pentru creditul dării de spirt 1,005 000 —			Fondul penziunei funcț.	1063162	—
Pentru cauțiuni	245.000	15	Depunerii	33111	49
Imobili: Casa inst. strada Szende	41.898	32	Creditori în cont curent	1.398.047	86
Casa inst. str. Király	198.929	39	Pentru creditul dării de spirt	1.005.000	—
Imobili diverse	32.613	02	Cauțiuni	245000	—
Lombard, amanete și efecte pe rate	18676	30	Reescompt	4579182	25
Valute, cupoane, efecte sortite și diverse alte active	6764	22	Imprumuturi cedate pe amortisațiunii și ipot.	4169359	02
Mobilier de birou și depozitul safe descrise	—	—	Dividende neridicate	146	—
Posturi transitoare	135992	36	Dare după interese de depunerii	13292	22
			Posturi transitorice	215338	32
			Profit curat	567498	84
	23215806	10		23215806	10

*) Cu dotațiunea anului curent fondurile se urcă la 1,186.000 c.

Contul Perdere și Profit.

SPESE

VENITE

Interese de depunerii	276371	14	Transpunere din anul 1911	999	06
Dare după interesele de depunerii	27637	12	Interese de escompt	857675	46
Interese de reescompt	273266	09	Interese ipotecare	312749	61
Interese după imprumuturi cedate	165413	10	Interese după efecte	169487	38
Regie și relut de cvartir	19.279	85	Interese cont-curent	63373	94
Daruri inundațiilor	7.268	—	Venite după imobili	26951	26
Dare și timbre	70372	52	Interese de lombard și amanete	2086	61
Competințele comisiei de supraveghiere, ale comite- tului, ale funcț. și contribuție la fondul de penziune al oficianților	52609	15	F. iziunii	54204	26
Perderi de curs la efecte	21400	77			
Descrieri de pretensiuni	411	—			
Mobilier	6.000	—			
Profit curat	567498	84			
	1487527	58		1487527	58

Lugoj, 31 Decembre 1912.

DIRECȚIUNEA:

Rudali Adolf, primcontabil.

Deutsch Ignác jun. prezident. Deutsch S. Ignác vice-prezident. Deutsch Bernát Dr. Fényes József Grünbaum Soma director-exec.

Hirschl Miksa

Németh Phöbus

Nikolits Dániel

Dr. Rostás Gyula

Vértes Lajos

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Hatieg Titus prezident.

Kammerburger Zsigmond

Klein Alfréd

Tyroler Emil

„Banca populară“ în Oravița.

Convocare

la a

XXV. adunare generală

ce se va ține

la 9 Februar 1913 dim. la 10 ore în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea grefierului pentru adunarea generală. 2. Raportul direcțiunii asupra gestiunii anului expirat și prezentarea bilanțului. 3. Raportul inspecțiunii. 4. Darea absolutului pe seama direcțiunii și inspecțiunii. 5. Hotărâre asupra propunerilor ce se vor prezenta direcțiunii în scris cel puțin cu 8 zile înainte. 6. Alegerea directorului și stabilirea salariului. 7. Alegerea inspecțiunii și întregirea direcțiunii. 8. Alegerea unor membri pentru autentificarea protocolului.

Oravița, 1 Ianuar 1913.

Direcțiunea.

ACTIVA			Contul Bilanț cu 31 Decembre 1912.		PASIVA	
Bani gata	45939	01	Capital societar	221600—		
Imprumuturi ipotecare	786600	12	Fond de rezervă după abscrierea			
Cambii	190572	40	de curs	56795—	278395	88
Imprumut pe amanet	10696	48	Depuneri	817231.73		
Angajament la Central-Creditbanc	12480	—	Depuneri în cont-curent	33849—		
Cassa de păstrare poștală	100	35	Numărare în depozit	4380.24	855460	97
Inventar	2000	—	Fondul Hoffmann pentru studii	4000—		
Casa institutului	62373	23	Dobinda acestuia	250—	4250	—
Debitori	168	82	Imprumut pe lombard		97900	—
Efecte:			Dividendă neridicată		157	—
149.700 C. valoarea nominală 4% în cor. 84.45	126421.65		Profit		27202	21
20.400 " " " 3 1/2% 75.75	15453—					
Efectele-Hoffman	4000—					
Obligațiuni de premii și losuri	6561—	152435				
		1263366			1263366	06

DEBIT			Contul Profit și Pierdere.		VENIT	
Interese după depuneri	41586	01	Interese după împrumuturi	60669	73	
Darea după depuneri	5198	15	Interese cambiale	18271	92	
Darea	5192	09	Interese după cuponi scuți de dare	7144	88	
Interese după interesele depunerilor cu			Interese după lombard	860	90	
lombard	3899	38	Proviziuni	5484	31	
Plăți	8130	—	Chirie	1804	—	
Chirie	840	—				
Cheltuieli	2070	78				
Vorsare la fondul pensiunilor	117	12				
Profit						
Dividendă	22160—					
Tantieme	2300—					
Fond de rezervă	2742.21	27202				
		94235			94235	74

Asociația are 331 membri cu 2216 participațiuni.

Oravița, 1 Ianuar 1913.

Karl Becker m. p.
casier.Anton Sittner m. p.
contabil.

Direcțiunea.

Spärger H. Szabó A. Nedici J. Basch M. Holzmann R. Woth H. Popovici F. Fekete K. Eiszele B. Rupp G. Weisz Gy. Lazăr C. m. p.
vicedirector.

Inspecțiunea:

Weinzierl C.
prezident.

Himber L.

Reif V.

Bastius B.

Glaser J.

Franz A.

Guthy J.

Opuři și broșuri

Se recomandă
a executa următoarele:

Foři periodice

INVITĂRI.

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

Tot felul de lucrări tipografice

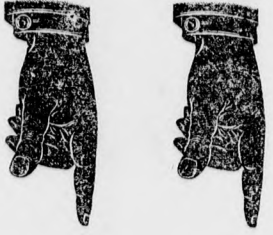
ce se țin de această branșă

PROGRAME.

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

Tipografia „PROGRESUL”

societate pe acții

ORAVIȚA

piata mare (îngă Moara de foc)

PREF-CURRENTURI
în or ce limbă.

NOTE

STATUTE * LIBELE
CIRCULARE
AFIȘE

Diferite tiparituri pentru bănc

Comandele primite se efectuesc cu promptitudine și cu conștiință.

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMĂ
OBLIGĂȚIUNI

Cărți în comisiuni

PREȚURI MODERATE!

Panglici pentru morți